

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 519/2020-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Ivana Fiačana a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej advokátskou kanceláriou [REDAKČIA], [REDAKČIA], v mene ktorej koná advokát a konateľ [REDAKČIA], [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1, čl. 49 a čl. 50 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava V, odboru kriminálnej polície v konaní vedenom pod ČVS: ORP-790/3-VYS-B5-2017 a jeho uznesením zo 14. júna 2019, postupom Okresnej prokuratúry Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 591/17/1105 a jej uznesením z 25. júla 2019 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. IV Pz 282/19/1000 a jej prípisom z 20. januára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých postupov a rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. apríla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1, čl. 49 a čl. 50 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava V, odboru kriminálnej polície (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod ČVS: ORP-790/3-VYS-B5-2017 a jeho uznesením zo 14. júna 2019, postupom Okresnej prokuratúry Bratislava V (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 591/17/1105-35 a jej uznesením z 25. júla 2019 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. IV Pz 282/19/1000 a jej prípisom z 20. januára 2020.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že vyšetrovateľ okresného riaditeľstva uznesením ČVS: ORP-790/3-VYS-B5-2017 zo 14. júna 2019 podľa § 209 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vzniesol sťažovateľke obvinenie pre pokračovací zločin skrátene dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 3 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaný spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú okresná prokuratúra uznesením č. k. 2 Pv 591/17/1105-35 z 25. júla 2019 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú.

4. Následne sa sťažovateľka postupom podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku obrátila na generálnu prokuratúru s návrhom na zrušenie tak rozhodnutia okresného riaditeľstva o vznesení obvinenia zo 14. júna 2019, ako aj rozhodnutia okresnej prokuratúry z 25. júla 2019, ktorým bola jej sťažnosť proti vzneseniu obvinenia zamietnutá. Generálna prokuratúra však sťažovateľku prípisom č. k. IV Pz 282/29/1000-9 z 20. januára 2020 upovedomila, že dôvody na zrušenie rozhodnutí okresného riaditeľstva a okresnej prokuratúry nezistila.

5. Sťažovateľka je presvedčená, že prípisom – upovedomením generálnej prokuratúry z 20. januára 2020, uznesením okresnej prokuratúry z 25. júla 2019 a uznesením okresného riaditeľstva zo 14. júna 2019 boli porušené jej základné práva zaručené v čl. 46 ods. 1, čl. 49 a čl. 50 ods. 1, 2 a 3 ústavy a práva zaručené v čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru.

6. Za porušenie prezumpcie nevinoty a spravodlivého procesu sťažovateľka považuje vyšetrovateľom okresného riaditeľstva v uznesení o vznesení obvinenia uvedenú formuláciu, že sa spolu s ďalším obvineným „*svojim konaním dopustili pokračovacieho zločinu Skrátenia dane a poistného... formou spolupáchateľstva*“. To má podľa nej za následok zmatečnosť a najmä nezákonnosť vznesenia obvinenia, ako aj samotného trestného konania. Je to podľa sťažovateľky dôvod na zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia a spolu s ďalšími skutočnosťami aj na zastavenie trestného stíhania proti jej osobe.

7. Na základe opravného prostriedku sťažovateľky dozorujúci prokurátor okresnej prokuratúry potvrdil existenciu vyšetrovateľom okresného riaditeľstva uplatneného znenia odôvodnenia uznesenia o vznesení obvinenia, avšak označil to iba za nesprávnu formuláciu. S týmto konštatovaním ale sťažovateľka nesúhlasí a dodáva, že aj sám prokurátor okresnej prokuratúry sa vo svojom rozhodnutí dopustil porušenia prezumpcie nevinoty, keď uviedol, že sťažovateľka páchala trestnú činnosť dlhodobo.

8. Podľa sťažovateľky je nepochybné, že popri vyšetrovateľovi okresného riaditeľstva aj dozorujúci prokurátor okresnej prokuratúry ju považuje za vinnú, čo je neprípustné.

9. K zabezpečeniu zákonnosti v danom trestnom konaní nedošlo podľa sťažovateľky ani zo strany generálnej prokuratúry, ktorá rovnako ako vyšetrovateľ okresného riaditeľstva a okresná prokuratúra postupovala a rozhodla arbitrárne a nezákonne, a najmä s nedostatočným odôvodnením.

10. Generálna prokuratúra tým, že nedostatočne posúdila konanie podriadených orgánov činných v trestnom konaní, a najmä tým, že neodpovedala na námietku týkajúcu sa porušenia prezumpcie nevinoty, porušila podľa názoru sťažovateľky princíp prístupu k ochrane jej práv vyplývajúci z čl. 46 ods. 1 ústavy a jej faktické stotožnenie sa s orgánmi činnými v trestnom konaní sťažovateľka vníma ako neprípustné a trvá na tom, že rozhodnutia okresného riaditeľstva a okresnej prokuratúry mali byť zrušené.

11. Ak generálna prokuratúra vecne a po právnej stránke vyčerpávajúco nezaujala stanovisko k závažným pochybeniam podriadených orgánov činných v trestnom konaní, vyplývajúcich z ich rozhodnutí, porušila podľa sťažovateľky jej ústavné práva na inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 49 ústavy.

12. Zásah do práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy sťažovateľka videla v tom, že vyšetrovateľ okresného riaditeľstva s rovnakou starostlivosťou neobjasňoval okolnosti svedčiace proti jej osobe a v jej prospech a nevykonával dôkazy „*v oboch smeroch*“ tak, aby umožnili súdu spravodlivo rozhodnúť (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku). Týmto postupom vyšetrovateľa okresného riaditeľstva sa podľa sťažovateľky okresná prokuratúra nezaoberala, a vo svojom rozhodnutí uviedla, že bude vecou ďalšieho dokazovania v rámci vyšetrovania, aby sa náležite zistil skutkový stav a aby sa dôsledne preverila obrana sťažovateľky ako obvinenej, a to napriek ňou uplatnenej rozsiahlej skutkovej argumentácii a vyhodnoteniu dôkazov, ako aj nesprávnosti skutkových

záverov a jednostranného hodnotenia dôkazov, uvedených v sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia.

13. Skutkový stav v danej veci sťažovateľka považuje za nedostatočne a nesprávne zistený. Rozhodné skutočnosti konštatované v uznesení o vznesení obvinenia podľa nej sú založené na pravde a nebol preukázaný ani jej úmysel spáchať trestný čin, absentuje teda subjektívna stránka stíhaného trestného činu.

14. Výrok uznesenia o vznesení obvinenia je podľa sťažovateľky v rozpore s jeho odôvodnením, avšak okresná prokuratúra sa tým nezaoberala. Je zrejmé, že skutočnosti, ktorými bolo vznesenie obvinenia odôvodnené, boli absolútne nepostačujúce a neposkytovali dostatočne odôvodnený záver, že došlo k spáchaniu trestného činu osobou sťažovateľky, preto pokladá vznesenie obvinenia za nesprávne, nezákonné a arbitrárne a vychádzajúce z nesprávne ustáleného skutkového stavu.

15. Vo vyšetrovacom spise podľa sťažovateľky absentujú dôkazy, ktoré sú spôsobilé odôvodniť opodstatnenosť vznesenia jej obvinenia.

16. Vymedzenie skutku, ktoré by malo predstavovať naplnenie objektívnej stránky stíhaného trestného činu sťažovateľka považuje v skutkovej rovine za nedostačujúce, pretože v ňom absentuje spôsob spoločného spáchania skutku (nie je ani preukázaná vzájomná dohoda spoluobvinených), z ktorého by bolo zrejmé, že predmetný skutok napĺňa skutkovú podstavu uvedeného zločinu spáchaného formou spolupáchateľstva.

17. Výrok uznesenia o vznesení obvinenia je podľa sťažovateľky založený na nedokázaných skutočnostiach a dokázané skutočnosti sú vyhodnotené nesprávne. Tieto absolútne nepostačujú a neposkytujú dostatočne odôvodnený záver, že došlo k spáchaniu trestného činu sťažovateľkou. V uznesení vyšetrovateľky absentujú právne úvahy záverov, na základe ktorých boli posudzované dokázané skutočnosti a takisto sú arbitrárne, nesprávne a jednostranne v neprospech sťažovateľky posudzované jednotlivé dôkazy. Týmto sa dozorujúci prokurátor okresnej prokuratúry ani generálna prokuratúra nezaoberali.

Pri vznesení obvinenia sťažovateľke došlo podľa jej názoru k porušeniu zákona a podstatnému pochybeniu, keď po vykonaných úkonoch po začatí trestného stíhania jej bolo za danej dôkaznej situácie vznesené obvinenie bez dôvodov daných § 206 ods. 1 Trestného poriadku. Sťažovateľka je presvedčená, že uznesenie okresného riaditeľstva, ktorým jej bolo vznesené obvinenie, nespĺňa ani zákonné náležitosti v zmysle § 176 ods. 1 a 2 Trestného poriadku.

18. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo sťažovateľky podľa čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo sťažovateľky podľa čl. 50 ods., 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, Generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. k. IV Pz 282/19/1000-9 zo dňa 20. 01. 2020, porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo sťažovateľky podľa čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo sťažovateľky podľa čl. 50 ods., 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Okresnej prokuratúry Bratislava V, č. 2 Pv 591/17/1105-35 zo dňa 25. júla 2019, porušené bolo.

3. Základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo sťažovateľky podľa čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo sťažovateľky podľa čl. 50 ods., 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva

policajného zboru Bratislava V, odboru kriminálnej polície, ČVS: ORP-790/3-VYS-B5-2017 zo dňa 14. júna 2019, porušené bolo.

4. Rozhodnutie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, Generálneho prokurátora Slovenskej republiky, č. k. IV Pz 282/19/1000-9 zo dňa 20. 01. 2020 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

5. Rozhodnutie Okresnej prokuratúry Bratislava V, č. 2 Pv 591/17/1105-35 zo dňa 25. júla 2019 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

6. Rozhodnutie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva policajného zboru Bratislava V, odboru kriminálnej polície, ČVS: ORP-790/3-VYS- B5-2017 zo dňa 14. júna 2019 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

7. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Okresná prokuratúra Bratislava V, Okresné riaditeľstvo policajného zboru Bratislava V sú povinní uhradiť sťažovateľke trovy konania v sume 450,28 EUR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia, a to na účet právneho zástupcu...“

II.

Relevantná právna úprava, ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie včasnosti podania ústavnej sťažnosti

19. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

20. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

21. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

22. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

23. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,...

g) ktorý je zjavne neopodstatnený... na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc.

24. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

25. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

26. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1, čl. 49 a čl. 50 ods. 1, 2 a 3 ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: ORP-790/3-VYS-B5-2017 a jeho uznesením zo 14. júna 2019, postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod č. k. 2 Pv 591/17/1105-35 a jej uznesením z 25. júla 2019 a postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. IV Pz 282/19/1000 a jej prípisom z 20. januára 2020.

27. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

28. Podľa čl. 49 ústavy len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie.

29. Podľa čl. 50 ods. 1 ústavy len súd rozhoduje o vine a treste za trestné činy.

30. Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

31. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

32. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

33. Podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

II.1 K posúdeniu včasnosti podania ústavnej sťažnosti sťažovateľky

34. Ústavný súd sa v prvom rade zaoberal včasnosťou podania ústavnej sťažnosti, keďže podľa § 124 zákona o ústavnom súde nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty ani v minulosti ani teraz nie je možnosť zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentná povaha § 124 zákona o ústavnom súde (predtým § 53 ods. 3, pozn.) neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

35. Keďže napadnuté upovedomenie generálnej prokuratúry, od oznámenia ktorého sa odvíja počítanie zákonnej lehoty dvoch mesiacov na podanie ústavnej sťažnosti, bolo obhajcovi sťažovateľky doručené 24. januára 2020 a sťažovateľka podala svoju ústavnú sťažnosť 27. apríla 2020, teda po uplynutí lehoty na podanie sťažnosti podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde, ústavný súd považoval za potrebné vysporiadať sa s otázkou včasnosti podania ústavnej sťažnosti.

36. Podľa § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení zákona č. 92/2020 Z. z. [účinného v čase podania ústavnej sťažnosti (ďalej len „zákon o mimoriadnych opatreniach“)] lehoty

ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva,

a) v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 30. apríla 2020 neplynú,

b) ktoré uplynuli po 12. marci 2020 do dňa účinnosti tohto zákona, sa neskončia skôr ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

37. Z doslovného znenia uvedeného ustanovenia vyplýva, že spočívanie lehôt sa týka len ochrany práv v súkromnoprávných vzťahoch. Vychádzajúc z cieľa predmetnej právnej úpravy a celospoločenskej situácie, za ktorej boli mimoriadne opatrenia zákonodarcom prijaté, je potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že sťažením uplatnenia ochrany svojich práv v mimoriadnej situácii sú (boli) potenciálne postihnutí aj nositelia práv, vyplývajúcich z iných než súkromnoprávných vzťahov (napríklad práva, ochrana ktorých sa uplatňuje v správnom súdnictve, ale aj v súdnictve ústavnom). Ústavný súd [napr. na rozdiel od Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“)] nemá zákonom danú možnosť sám svojím vlastným vnútorným aktom rozhodnúť o predĺžení lehoty na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, rešpektuje však vo svojej činnosti *inter alia* princípy právneho štátu, princíp rovnosti, povinnosť ústavne konformného výkladu a aplikácie právnych noriem (čl. 152 ods. 4 ústavy), ako aj materiálny prístup k ochrane základných práv a slobôd. Preto, vychádzajúc z čl. 46 ústavy, s ohľadom na § 62 zákona o ústavnom súde v spojení s čl. II až IV Civilného sporového poriadku považuje spočívanie lehoty na uplatnenie práva v uvedenom období za aplikovateľné aj na posudzovanie dodržania lehoty na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom.

38. S prihliadnutím na uvedené ostávalo ústavnému posúdiť, či ústavná sťažnosť bola podaná v zmysle podmienok ustanovenia § 1 zákona o mimoriadnych opatreniach, a to pod písm. a) a b).

39. Pretože za obvyklých okolností by sťažovateľke lehota na podanie ústavnej sťažnosti uplynula 24. marca 2020, teda v čase pred nadobudnutím účinnosti zákona o mimoriadnych opatreniach, ustanovenie § 1 písm. a) tohto zákona sa na jej vec nevzťahovalo. Ostávalo teda posúdiť, či podanie ústavnej sťažnosti spĺňalo podmienku

uvedenú v § 1 písm. b) zákona o mimoriadnych opatreniach. Tridsať dní od 27. marca 2020 (nadobudnutie účinnosti zákona o mimoriadnych opatreniach) uplynulo dňom 26. aprílom 2020, ktorý pripadol na nedeľu, teda deň pracovného pokoja. Najbližším nasledujúcim pracovným dňom bol 27. apríl 2020. Prerokúvanú ústavnú sťažnosť preto ústavný súd považuje za podanú včas.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

40. Námietky sťažovateľky proti postupom okresného riaditeľstva, okresnej prokuratúry a generálnej prokuratúry a ich rozhodnutiam možno rozdeliť do dvoch navzájom prepojených rovín. V jednej rovine sťažovateľka namieta nedostatok dôvodov na vznesenie jej obvinenia, nedostatočné zistenie skutkového stavu veci a absenciu naplnenia obligatórných znakov skutkovej podstaty stíhaného trestného činu a v druhej rovine sťažovateľka poukazuje na porušenie prezumpcie nevinny vyšetrovateľom okresného riaditeľstva a okresnou prokuratúrou v odôvodneniach svojich rozhodnutí použitou neakceptovateľnou formuláciou, ktorá nehovorí o dôvodnom podozrení zo spáchania trestného činu sťažovateľkou, ale o tom, že sa ho sťažovateľka dopustila. Ich jazykové výrazy tak navodzujú dojem presvedčenia označených orgánov činných v trestnom konaní o jej vine, pritom generálna prokuratúra toto pochybenie nenapravila.

III.1 K namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom okresným riaditeľstvom v konaní vedenom pod ČVS: ORP-790/3-VYS-B5-2017 a jeho uznesením zo 14. júna 2019

41. Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti sťažnosti sťažovateľky v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio*

inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodit' ústavný príkaz pre každú osobu, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, v zmysle ktorého musí rešpektovať postupnosť ústavnej ochrany, a preto pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (m. m. IV. ÚS 128/04).

42. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ (tu sťažovateľka) sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu (jej) dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

43. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka vo vzťahu k postupu vyšetrovateľa okresného riaditeľstva v napadnutom konaní a jeho uznesení zo 14. júna 2019 podala riadny opravný prostriedok, o ktorom následne rozhodla okresná prokuratúra uznesením č. k. 2 Pv 591/17/1105-35 z 25. júla 2019. Právomoc okresnej prokuratúry na preskúmanie postupu a rozhodnutia okresného riaditeľstva vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti v tejto časti ústavným súdom.

44. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde túto časť ústavnej sťažnosti z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

45. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že aj keď sa na prvý pohľad môže zdať, že nadriadený orgán verejnej moci nemôže zhojiť (odstrániť už vzniknuté) následky prípadného porušenia prezumpcie nevinoty, ústavný súd v súlade s judikatúrou EŠLP [pozri Adolf proti Rakúsku, rozsudok, 26. 3. 1982, č. 8269/78, § 40-41] zastáva názor,

že pokiaľ nadriadený orgán vyjasní dostatočným spôsobom nevhodnú formuláciu obsiahnutú v rozhodnutí podriadeného orgánu verejnej moci v tom smere, že nejde o konštatovanie viny, je to spôsobilý prostriedok ochrany prezumpcie neviny zaručeného v čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru, a tým aj nápravy jej porušenia.

III.2 K namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom okresnou prokuratúrou v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 591/17/1105 a jej uznesením z 25. júla 2019

46. Obdobný záver ako v časti III.1 odôvodnenia tohto rozhodnutia platí aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom postupom okresnej prokuratúry a jej rozhodnutím z 25. júla 2019.

47. Sťažovateľka proti uzneseniu okresnej prokuratúry podala generálnej prokuratúre návrh na zrušenie právoplatného rozhodia v prípravnom konaní podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, ktorým sa domáhala preskúmania v podstate tých istých námietok, aké uplatnila aj v konaní pred ústavným súdom.

48. Návrh na zrušenie právoplatného uznesenia prokurátora alebo policajta v prípravnom konaní podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku ústavný súd vo svojej judikatúre považuje za účinný právny prostriedok nápravy, ktorý sťažovateľke priznáva zákon, t. j. Trestný poriadok na ochranu jej základných práv (napr. II. ÚS 446/2011, III. ÚS 187/2016, II. ÚS 425/2017, IV. ÚS 158/2018).

49. Podľa názoru ústavného súdu generálna prokuratúra disponovala vo vzťahu k ochrane základných práv sťažovateľky takými oprávneniami (a zároveň aj povinnosťami), ktoré boli spôsobilé naplniť všetky atribúty podstaty, účelu a významu princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 *in fine* ústavy.

50. Rozsah právomoci generálnej prokuratúry vo vzťahu k uplatneným námietkam sťažovateľky proti postupu a rozhodnutiu okresnej prokuratúry danej veci jednoznačne umožňoval prijať záver, že aj v súvislosti s touto časťou ústavnej sťažnosti existuje dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.3.1 K namietanému porušeniu základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavou a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovorom generálnou prokuratúrou v konaní vedenom pod sp. zn. IV Pz 282/19/1000 a jej prípisom z 20. januára 2020

51. Sťažovateľka namieta, že napriek nedostatočne zistenému skutkovému stavu veci vyšetrovateľom okresného riaditeľstva, nepreukázaniu nenaplnenia všetkých znakov skutkovej podstaty stíhaného trestného činu vrátane nepreukázania jeho spáchania formou spolupáchateľstva, neprevereniu obrany sťažovateľky a z toho vyplývajúceho nedostatočného odôvodnenia uznesenia o vznesení obvinenia, ako aj uznesenia okresnej prokuratúry, ktorým zamietla sťažnosť proti rozhodnutiu okresného riaditeľstva, generálna prokuratúra svojím upovedomením z 20. januára aprobovala tieto podľa sťažovateľky nezákonné a arbitrárne rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní, a to najmä tým, že k jej podstatným námietkam o pochybení týchto orgánov nezaujala vyčerpávajúce stanovisko.

52. Generálna prokuratúra v prípise č. k. IV Pz 282/19/1000-9 z 20. januára 2020 k sťažovateľkou uplatneným námietkam uviedla, že tak uznesenie vyšetrovateľa okresného riaditeľstva o vznesení obvinenia zo 14. júna 2019, ako aj uznesenie okresnej prokuratúry z 25. júla 2019, ktorým zamietla sťažnosť sťažovateľky proti rozhodnutiu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia, splňali všetky náležitosti vyžadované ustanoveniami tak § 206 ods. 3 Trestného poriadku, ako aj § 176 ods. 1 a 2 Trestného poriadku. Obidva označené orgány činné v trestnom konaní podľa generálnej prokuratúry vo svojich rozhodnutiach uviedli, z akej dôkaznej situácie vychádzali, túto vyhodnotili a rozhodnutia náležite odôvodnili, pritom odôvodnenia rozhodnutí korešpondovali s ich výrokovou časťou.

53. Z vyšetrovacieho spisu, ako aj z napadnutých rozhodnutí bolo podľa generálnej prokuratúry zrejmé, že obvinenie bolo sťažovateľke vznesené na základe náležite zisteného skutkového stavu veci. Takýto záver dostatočne odôvodňovali jednak trestné oznámenie, ako aj výsluchy generálnou prokuratúrou konkretizovaných svedkov, tiež listinné dôkazy ako faktúry, daňové priznania, protokol o daňovej kontrole a ďalšie listiny. Z týchto dôkazov (predovšetkým svedeckej výpovede osoby, ktorá viedla účtovníctvo) malo vyplývať, že sťažovateľka bola v inkriminovanom čase konateľkou obchodnej spoločnosti zabezpečujúcou účtovné doklady, v súvislosti s ktorými malo dôjsť k spáchaniu stíhaného trestného činu, t. j. na základe ktorých bola neoprávnene znížená daňová povinnosť tejto obchodnej spoločnosti na dani z pridanej hodnoty.

54. Generálna prokuratúra precizovala, že vo vzťahu k fiktívnosti faktúr vyšetrovateľ okresného riaditeľstva ešte pred vznesením obvinenia vykonal podrobné dokazovanie nielen zabezpečením podkladov z daňového úradu, ale aj vypočutím štatutárnych zástupcov iných na veci zainteresovaných obchodných spoločností ako svedkov, ktorí „*prakticky všetci*“ popreli akúkoľvek obchodnú činnosť s obchodnou spoločnosťou, ktorej konateľkou bola aj sťažovateľka, a sporné faktúry označili za falzifikáty. Pritom, ako generálna prokuratúra uvádza, obchodná spoločnosť, ktorej sťažovateľka bola jedným zo štatutárnych zástupcov, nemala zamestnancov (rozhodne nie takých), ktorí by bez vedomia jej konateľov (teda aj sťažovateľky) dojednávali a objednávali služby tvoriace predmet sporných faktúr, rozhodovali o spôsobe ich úhrad, tieto uhradili a účtovné doklady z takto realizovaných obchodov až následne odovzdali konateľom obchodnej spoločnosti na účel ich zúčtovania, a to bez toho, aby konatelia (aj sťažovateľka) vôbec mali vedomosť o zrealizovaných obchodoch.

55. Vyšetrovateľ okresného riaditeľstva teda podľa generálnej prokuratúry pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia 14. júna 2019 vykonal dokazovanie v rozsahu, ktorý postačoval, a odôvodňoval postup podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku. Jednotlivé dôkazy pritom boli uvedené a podrobne popísané v odôvodnení uznesenia o vznesení obvinenia.

56. Za zákonné generálna prokuratúra považovala rovnako aj postup a rozhodnutie okresnej prokuratúry, keď táto riadny opravný prostriedok sťažovateľky proti vzneseniu jej obvinenia ako nedôvodný zamietla.

57. V súvislosti s tvrdením sťažovateľky o porušení jej práva na prezumpciu neviny a spravodlivý proces generálna prokuratúra poukázala na odôvodnenie rozhodnutia okresnej prokuratúry z 25. júla 2019, ktoré považovala za náležité.

58. K splneniu zákonných podmienok pre vznesenie obvinenia generálna prokuratúra uviedla, že stačí, aby zistené skutočnosti nasvedčovali záveru, že bol spáchaný trestný čin a že ho spáchala určitá osoba, pritom nie je potrebné, aby trestná činnosť bola v tomto štádiu trestného konania spoľahlivo preukázaná. Preukázanie dostatočne odôvodneného záveru, že trestný čin spáchala určitá osoba, predpokladá podľa generálnej prokuratúry zistenie takých dôkazov, ktoré umožnia dostatočne odôvodniť skutkový a právny záver na vznesenie obvinenia. Generálna prokuratúra uviedla, že vznesenie obvinenia konkrétnej osobe vyjadruje iba vyšší stupeň pravdepodobnosti, že táto osoba je páchatelom skutku, v ktorom sa vidí trestný čin. Nie je však rozhodnutím o tom, že obvinený trestný čin spáchal (v poňatí rozhodnutia o vine páchatel'a). Pre takéto rozhodnutie sa teda nevyžaduje istota, ale postačuje odôvodnená pravdepodobnosť, pričom rozhodnutie o vznesení obvinenia sa musí opierať o náležité zistený skutkový stav v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie a je len na konkrétnom procesne samostatnom policajtovi (vyšetrovateľovi), ktorý v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov sám usúdi, či jeho výsledky dostatočne odôvodňujú záver na postup podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku.

59. Generálna prokuratúra poznamenala, že z ustanovenia § 206 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že uznesenie o vznesení obvinenia je policajt (vyšetrovateľ) povinný vydať bez meškania ihneď po tom, čo na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania vyplynie dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba. V opačnom prípade, t. j. v prípade odkladania vznesenia obvinenia na neskorší čas, hoci už sú pre takýto postup splnené podmienky, by musela

konštatovať porušenie ustanovenia § 206 ods. 1 Trestného poriadku a podstatnú chybu prípravného konania, ako aj porušenie práva na obhajobu.

60. Za porušenie práva na obhajobu podľa generálnej prokuratúry v žiadnom prípade nemohol byť považovaný subjektívny názor sťažovateľky na rozsah dôkazov a ich hodnotenie voči nej ako osobe dosiaľ netrestanej. Tento záver generálna prokuratúra oprela o skutočnosť, že Trestný poriadok v žiadnom zo svojich ustanovení presne neurčuje a nevymedzuje, aké konkrétne dôkazy a v akom počte (rozsahu) majú byť vykonané pred vydaním toho-ktorého rozhodnutia. Pre vznesenie obvinenia však stačí, aby zistené skutočnosti nasvedčovali záveru, že bol spáchaný trestný čin a že trestný čin spáchala určitá osoba, čo predpokladá zistenie a vykonanie takých dôkazov, ktoré umožnia dostatočne odôvodniť skutkový a právny záver na vznesenie obvinenia.

61. Po vyhodnotení výsledkov dokazovania vykonaného ku dňu vydania uznesenia vyšetrovateľa okresného riaditeľstva zo 14. júna 2019 generálna prokuratúra dospela k záveru, že boli splnené zákonné podmienky na postup podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku. Pripomenula však, že bude vecou ďalšieho vyšetrovania vykonať dokazovanie na účel spoľahlivého zistenia skutkového stavu veci, o ktorom nebudú dôvodné pochybnosti, a preverenia obrany sťažovateľky. V danom čase ale považovala za možné konštatovať, že skutok sa stal, tento je trestným činom a z jeho spáchania bola dôvodne podozrivá aj sťažovateľka.

62. Generálna prokuratúra tak nezistila dôvody na postup podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku, teda na zrušenie uznesenia vyšetrovateľa okresného riaditeľstva ČVS: ORP-790/3-VYS-B5-2017 zo 14. júna 2019 a uznesenia okresnej prokuratúry sp. zn. 2 Pv 591/17/1105 z 25. júla 2019.

63. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd pri skúmaní prípadného neprípustného zásahu do týchto práv vychádzal

zo skutočnosti, že sťažovateľka ich porušenie namieta v trestnom konaní nachádzajúcom sa v predsúdnom štádiu.

64. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína svoju judikatúru, podľa ktorej súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, a to aj postupom podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (návrhom) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu/návrhu vyhovel (I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03 a III. ÚS 133/06, III. ÚS 443/2017, I. ÚS 514/2017, I. ÚS 15/2017).

65. Podstatnú časť ústavnej sťažnosti sťažovateľky tvorí nesúhlas s trestným stíhaním jej osoby, teda s tým, že jej bolo vznesené obvinenie a návrhom adresovaným generálnej prokuratúre sa pokúšala zvrátiť právoplatne existujúci stav proti nej vedeného trestného stíhania, vyznačujúci sa vzneseným obvinením. Podstata argumentov sťažovateľky pritom smerovala k trestnej veci samej, a to tak v rovine hmotnoprávnej (nedostatok subjektívnej stránky trestného činu), ako aj procesnoprávnej (nedostatočne zistený skutkový stav, jednostranne vedené vyšetrowanie, a pod.). Na popísanú argumentáciu sa v procese trestného konania nevzťahuje žiadna koncentrácia, to znamená, že sťažovateľka ako obvinená (prípadne neskôr obžalovaná) ju bude môcť použiť aj v neskorších štádiách trestného procesu, ktorý musí byť zavŕšený právoplatným meritórnym rozhodnutím (odsudzujúcim alebo oslobodzujúcim rozsudkom) alebo zákonom schváleným procesným rozhodnutím (zastavenie trestného stíhania v rámci prípravného konania, v rámci preskúmania obžaloby alebo na hlavnom pojednávaní). Tieto rozhodnutia nemožno a priori z ústavno-súdneho prieskumu vôbec vylúčiť.

66. V obdobných prípadoch ústavný súd už opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov

činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, I. ÚS 314/09, II. ÚS 476/2017, II. ÚS 544/2018). Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú napr. všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02), prípadne iné orgány verejnej moci na to určené. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného náprava procesných pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci [orgánov činných v trestnom konaní a súdov (napr. III. ÚS 120/2011, III. ÚS 521/2017)].

67. Z uvedeného vyplýva, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľke ako obvinenej a prípadne aj v ďalšom štádiu trestného konania (aj po prípadnom podaní obžaloby) ako obžalovanej právne účinným spôsobom namietať porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou v predmetnej trestnej veci. Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov (prípadne ochranu pred jej porušením) pritom vyplývajú nielen z II. časti (predsúdne konanie) tretej hlavy prvého dielu (dozor prokurátora), ale aj III. časti (súdne konanie) druhej hlavy (preskúmanie a predbežné prejednanie obžaloby), prípadne šiestej hlavy (odvolanie a konanie o ňom) alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky) Trestného poriadku.

68. Za týchto okolností sa ústavná sťažnosť v tejto časti javí ako taká, o ktorej ústavný súd nemá oprávnenie konať a rozhodnúť, čo je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

69. Odhliadnuc od uvedeného v súvislosti s namietaným postupom a upovedomením generálnej prokuratúry, ústavný súd uvádza, že táto vzala na vedomie podstatu argumentov sťažovateľky vyjadrených v návrhu na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku a zároveň uviedla svoje argumenty, ktoré ju viedli k prijatiu záverov uvedených v napadnutom upovedomení z 20. januára 2020. Na ich podporu vymenovala dôkazné prostriedky, ktoré boli do vyšetrovacieho spisu zabezpečené, uviedla, aké dôkazy z nich vplývali a prečo bolo dôvodným a v súlade so zákonom vzniešť sťažovateľke obvinenie postupom podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku. Závery, ku ktorým generálna prokuratúra dospela, sa ústavnému súdu rozhodne nejavia ako svojvoľné a v štádiu prípravného konania neudržateľné, v dôsledku čoho ich teda nemožno považovať za arbitrárne. V tejto súvislosti ústavný súd akcentuje, že mu neprináleží vyjadrovať sa k právnej podstate skutočností, na podklade ktorých bolo vznesené obvinenie sťažovateľke, ani hodnotiť jednotlivé argumenty s cieľom skúmať ich dôvodnosť, resp. to, či sú alebo nie sú postačujúce na záver o trestnoprávnej zodpovednosti postupu vo veci. Úlohou ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti je skúmať iba ústavné kautely postupu orgánov verejnej moci a z nich vyplývajúce závery z pohľadu toho, či neprekračujú rámec ich ústavnej udržateľnosti v konfrontácii so skutkovými a právnymi okolnosťami tej-ktorej veci.

70. Ústavný súd zároveň poukazuje na to, že cieľom právomoci ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je primárne preskúmať a posudzovať právne názory orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred týmito orgánmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo zisteného skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických

osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (m. m. III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06).

71. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd konštatuje, že generálna prokuratúra svoju povinnosť vo vzťahu k návrhu sťažovateľky na zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní, t. j. povinnosť zákonom ustanoveným postupom sa takýmto návrhom zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť, splnila, keď návrh preskúmala, vyhodnotila spôsobom nesignalizujúcim svojôľu a svoje závery sťažovateľke oznámila.

72. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

73. Ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým upovedomením generálnej prokuratúry č. k. IV Pz 282/19/1000-9 z 20. januára 2020 na jednej strane a obsahom sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru na strane druhej nezistil takú príčinnú súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3.2 K namietanému porušeniu práva na prezumpciu nevinu podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru generálnou prokuratúrou v konaní vedenom pod sp. zn. IV Pz 282/19/1000 a jej prípisom z 20. januára 2020

74. Pretože generálna prokuratúra sa v prípise z 20. januára 2020 vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému porušeniu prezumpcie nevinu odvolala na odôvodnenie rozhodnutia okresnej prokuratúry z 25. júla 2020, ústavný sa oboznámil aj s odôvodnením tohto rozhodnutia v jeho relevantnej časti, v ktorej okresná prokuratúra konštatovala, že nezistila žiadne porušenia akýchkoľvek zásad trestného konania uznesením o vznesení obvinenia. Vyšetrovateľ okresného riaditeľstva podľa okresnej prokuratúry síce v odôvodnení uznesenia o vznesení obvinenia použil nesprávnu formuláciu, konkrétne, že „ a sa spoločným konaním dopustili pokračovacieho zločinu skrátania dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona spáchaného spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona“, ale táto samotná formulácia nemala podľa okresnej prokuratúry absolútne žiadny vplyv na procesné postavenie sťažovateľky a ani neznamenala, že vyšetrovateľ si privlastnil oprávnenia súdu, teda jediného orgánu, ktorý rozhoduje o tom, či konkrétna osoba sa dopustila alebo nedopustila trestného činu.

75. Prezumpcia nevinu je jednou zo základných zásad trestného konania (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku). Z uvedeného vyplýva nielen to, že ju majú v prvom rade zabezpečiť orgány činné v trestnom konaní, ale aj to, že práve tieto orgány ju môžu na druhej strane tiež porušiť.

76. Z rozhodovacej činnosti ESLP a tiež ústavného súdu je zrejmé, že okrem súdu môže porušenie prezumpcie nevinu prichádzať do úvahy aj u orgánu činného v trestnom konaní (Allenet de Ribemont v. Francúzsko, rozsudok z 10. 2. 1995, séria A, č. 308; Daktaras v. Litva, rozsudok z 10. 10. 2000, č. 42095/98, išlo tu o vyšetrojúce osoby, resp. prokurátora). Podľa názoru ústavného súdu rešpektovanie prezumpcie nevinu má zabezpečiť nielen všeobecný súd v súdnom konaní, kde sa rozhoduje o vine, ale aj iné orgány činné v trestnom konaní, ktoré pôsobia v predsúdnom štádiu, tzv. prípravnom konaní, teda prokurátor, vyšetrovateľ a policajný orgán. Aj nevhodné

výroky orgánov prípravného trestného konania, ktoré by sa v podstate rovnali vysloveniu viny trestne stíhanej osoby, by mohli porušiť prezumpciu nevinoty, a to najmä vtedy, pokiaľ by napr. podnietili verejnosť uveriť, že trestne stíhaná osoba je vinná, a prejudikovali by hodnotenie faktov kompetentným súdom (III. ÚS 83/01, III. ÚS 116/01). Nie je pritom podstatné, že sporná formulácia sa neobjavila vo výroku rozhodnutia, ale iba v jeho odôvodnení [Adolf proti Rakúsku, rozsudok, 26. 3. 1982, č. 8269/78, § 39].

77. Hlavným účelom zásady prezumpcie nevinoty je chrániť obvineného pred akýmkoľvek súdnym rozhodnutím alebo inými výroky príslušných úradných osôb („*State officials*“), ktoré sa rovnajú vysloveniu jeho viny bez toho, aby bola táto predtým preukázaná v súlade so zákonom (rozsudok ESĽP vo veci Rushiti v. Rakúsko z 21. 3. 2000, č. 28389/95, § 31).

78. Prezumpcia nevinoty je jedným zo základov spravodlivého trestného konania. K jej porušeniu dôjde, ak výroky príslušnej úradnej osoby („*public official*“), ktoré sa týkajú osoby obvinenej z trestného činu, odrážajú alebo vyjadrujú názor, že je vinná, a to ešte predtým, ako bola jej vina preukázaná v súlade so zákonom. Postačuje, dokonca aj pri absencii formálneho konštatovania, tiež argumentácia nasvedčujúca tomu, že úradná osoba považuje obvineného za vinného (napr. *Daktaras v. Litva*, § 41 a obdobne *Allenet de Ribemont v. Francúzsko*, § 35).

79. Európsky súd pre ľudské práva preto aj vo veci *Daktaras v. Litva* zdôraznil význam výberu slov zo strany úradných osôb v ich výrokoch predtým, ako bola obvinená osoba prejednaná súdom a uznaná vinnou z trestného činu (§ 41).

80. Európsky súd pre ľudské práva tiež zdôraznil základný rozdiel vo výrokoch úradných osôb, ktoré majú vzťah k prezumpcii nevinoty, napr. v rozhodnutiach o prijateľnosti („*Decision as to the admissibility*“) sťažnosti č. 38087/97 *Samuel St. Clavier Hibbert v. Holandsko* a sťažnosti č. 27785/95 *Adam Wloch v. Poľsko* z 26. januára 1999, resp. 30. marca 2000. Uviedol, že treba robiť rozdiel medzi výroky, ktoré odrážajú alebo vyjadrujú názor, že dotknutá osoba je vinná, a výroky, ktoré iba vyjadrujú stav

podozrenia („*a state of suspicion*“). Prvé porušujú prezumpciu nevinoty, zatiaľ čo druhé boli považované za prijateľné alebo nezávadné („*unobjectionable*“) v rôznych situáciách posudzovaných EŠLP (napr. Lutz v. Nemecko, rozsudok z 25. 8. 1987, séria A, č. 123, § 62; Englert v. Nemecko, rozsudok z 25. 8. 1987, séria A, č. 123, § 39; Nölkenbockhoff v. Nemecko, § 39 a Leutscher v. Holandsko, rozsudok z 26. 3. 1996, č. 52/1994/499/581, § 31).

81. Skutočnosť, či namietané výroky úradnej osoby porušujú prezumpciu nevinoty, má byť posudzovaná v kontexte osobitných okolností, za akých boli tieto výroky urobené (Daktaras v. Litva, § 43; Adolf v. Rakúsko, rozsudok EŠLP z 26. 3. 1982, séria A, č. 49, § 36 – § 41).

82. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno trestne stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku ak je na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, policajt bez meškania vydá uznesenie o vznesení obvinenia...

83. Z čl. 17 ods. 2 ústavy teda vyplýva aj subjektívne právo každého, aby nemohol byť trestne stíhaný (ako obvinený) inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Aby bolo dané tomuto subjektívnemu právu zadosť, určitá osoba môže byť podľa Trestného poriadku (odhliadnuc od výnimiek) trestne stíhaná len vtedy, ak sú tu skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin, a ak v rámci takýchto skutočností existuje dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala práve táto osoba. Právna prax zvykne používať aj slovné spojenie, že osoba môže byť trestne stíhaná vtedy, ak u nej existuje „dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu“ [toto spojenie používa napr. aj dohovor v čl. 5 ods. 1 písm. c)].

84. Dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, ktoré odôvodňuje trestné stíhanie osoby ako obvineného, je nepochybne nižšej kvality ako to podozrenie, ktoré odôvodňuje postavenie obvineného pred súd podľa § 234 ods. 1 Trestného poriadku (ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd, prokurátor podá obžalobu príslušnému súdu). Iba ak súd po príslušnom konaní dospeje k záveru, že výsledky dokazovania preukazujú mimo rozumných pochybností, že obvinený (obžalovaný) trestný čin spáchal, odôvodňuje takýto záver (najvyššej kvality) vyslovenie viny (a nie iba dôvodného podozrenia vyššej alebo nižšej kvality).

85. Orgány činné v trestnom konaní sa neodlišujú navzájom ani tak v tvrdeniach o spáchaní trestného činu obvineným, ako skôr v spôsobe, akým to robia. Súd deklarujúci jeho vinu vyslovuje tento záver v podstate bez výhrad (mimo rozumných pochybností), zatiaľ čo orgány prípravného konania (prokurátor, vyšetrovateľ a policajný orgán) to robia s menšími alebo väčšími výhradami. Vyšetrovateľ, ktorý vznáša obvinenie, vyslovuje tvrdenie o spáchaní trestného činu s výhradou „dostatočne odôvodneného záveru“ podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku.

86. Je logické, že pokiaľ trestné stíhanie predstavuje zásah alebo podmienku zásahu do základných práv jedinca v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy, pričom má byť opodstatnené zákonnými dôvodmi a vedené zákonným spôsobom, príslušné orgány činné v prípravnom trestnom konaní môžu takto konať iba na základe pozitívnych tvrdení o spáchaní trestného činu obvineným. Práve takéto tvrdenia, ktoré majú byť tiež náležite podložené zákonne získanými informáciami, sú jednou zo záruk proti svojvoľnému postupu štátnych orgánov a ich nedôvodnému zásahu do ústavných práv a slobôd občanov. Samotné tvrdenia orgánov činných v trestnom konaní o spáchaní trestného činu obvineným nie sú preto zásahom do prezumpcie neviny, pokiaľ sú vyslovené s výhradami, ktoré odôvodňujú postavenie jednotlivých orgánov činných v trestnom konaní a tiež štádium trestného konania (pozri III. ÚS 83/01).

87. Ako už bolo naznačené, ústavný súd musí pri skúmaní možného zásahu do práva na prezumpciu nevinu posúdiť všetky okolnosti prípadu z hľadiska svojej ustálenej judikatúry, ako aj judikatúry ESLP v tejto oblasti, t. j. zohľadniť napr. aj obmedzený účinok napadnutého vyhlásenia na okolie sťažovateľov – tu sťažovateľky a skutočnosť, že ďalšie vo veci konajúce nadriadené orgány verejnej moci zhodnotili právo sťažovateľov (sťažovateľky) podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru (A. L. c. Nemecko, rozhodnutie z 28. 4. 2005 týkajúce sa sťažnosti č. 72758/01).

88. V prvom rade sťažovateľka porušenie prezumpcie nevinu badá vo formulácii použitej vyšetrovateľom okresného riaditeľstva, ktorý v odôvodnení uznesenia o vznesení obvinenia pod ČVS: ORP-790/3-VYS-B5-2017 zo 14. júna 2019 uviedol, že sťažovateľka sa spolu s ďalším obvineným dopustila stíhaného trestného činu. Okresná prokuratúra na výčitku sťažovateľky v tomto zmysle, uvedenú v jej sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa okresného riaditeľstva, reagovala tak, že išlo o nesprávnu formuláciu, ktorá nemala žiaden vplyv na procesné postavenie sťažovateľky a nepredstavovala ani „privlastnenie si“ oprávnení súdu vyšetrovateľom okresného riaditeľstva o vyslovení jej viny.

89. Ako už bolo uvedené, následky porušenia prezumpcie nevinu môže nadriadený orgán zhojiť, ak dostatočným spôsobom vyjasní nevhodnú formuláciu obsiahnutú v rozhodnutí podriadeného orgánu (Adolf proti Rakúsku, rozsudok, 26. 3. 1982, č. 8269/78, § 40 – § 41). Ak aj okresná prokuratúra prejavila snahu vyšetrovateľom okresného riaditeľstva uplatnenú formuláciu korigovať, sama sa podľa sťažovateľky porušenia prezumpcie nevinu voči nej dopustila, keď na inom mieste odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedla, že je „*zrejmé, že obvinená páchala trestnú činnosť dlhodobo a to najmenej po dobu 16 mesiacov*“.

90. Podľa názoru ústavného súdu tak vyšetrovateľ okresného riaditeľstva, ako aj okresná prokuratúra skutočne v odôvodneniach svojich rozhodnutí použili formulácie, ktorým sa pri ich povinnosti zachovať zásadu prezumpcie nevinu v trestnom konaní mali rozhodne strániť. Znenie ich výrokov (nie v zmysle výroku rozhodnutia,

ale v zmysle ich vyjadrení) skutočne majú potenciál vzbudiť dojem, že tieto orgány činné v trestnom konaní považujú sťažovateľku za vinnú zo spáchania stíhaného trestného činu. Tento záver umocňuje aj ďalšia veta uvedená v odôvodnení rozhodnutia okresnej prokuratúry, ktorá znie: *„Obvinená sa tak nemôže vyviníť zo spáchania skutku, pre ktorý jej bolo vznesené obvinenie, tvrdiac, že o rozhodných skutočnostiach dodávateľsko-odberateľských vzťahov na základe obchodných kontaktov nemala vedomosť...“*

91. Napriek týmto vyjadreniam obsiahnutým v dotknutých rozhodnutiach orgánov činných v trestnom konaní ústavný súd nerezignoval na detailnejší ústavnoprávny prieskum sťažovateľkou namietaných skutočností s cieľom zistiť, či nevhodné slovné spojenia a z nich plynúci význam dosiali kvalitu spôsobilú reálne porušiť zásadu prezumpcie neviny vo vzťahu k osobe sťažovateľky, a tak vyvolať potrebu prípadného opodstatneného zásahu generálnej prokuratúry, ku ktorému fakticky nedošlo.

92. V prvom rade ústavný súd považuje za dôležité poukázať aj na iné, ako na sťažovateľkou prezentované formulácie uvedené v rozhodnutiach orgánov činných v trestnom konaní, ktoré takisto dotvárajú určitý pohľad na ich vnímanie viny sťažovateľky. Napríklad okresná prokuratúra (okrem už samotnej snahy o korekciu dotknutého vyjadrenia vyšetrovateľa okresného riaditeľstva) po vymenovaní vo veci vykonaných vyšetrovacích úkonov (najmä výsluchov svedkov a zabezpečenia mnohých listinných dôkazných prostriedkov) zhrnula, že z týchto vyplýva, že sťažovateľka *„je dôvodne podozrivá zo spáchania trestnej činnosti tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti rozhodnutia vyšetrovateľa... o vznesení obvinenia“*; alebo: *„V danom prípade je teda nesporné, že bol spáchaný pokračovací zločin skrátania dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona a z jeho spáchania sú dôvodne podozriví obvinení...“* Týmto vyjadreniami okresná prokuratúra dala jasne najavo, že v tomto prípade ide o dôvodné podozrenie zo spáchania daného trestného činu sťažovateľkou. Takáto formulácia je pritom akceptovaná tak judikatúrou európskeho súdu, ako aj judikatúrou ústavného súdu ako neporušujúca zásadu prezumpcie neviny.

93. Z uvedeného je zrejmé, že tvrdenie o spáchaní trestného činu sťažovateľkou orgány činné v trestnom konaní urobili s výhradou „dôvodného podozrenia“ v zmysle zákonnej požiadavky uvedenej v § 206 ods. 1 Trestného poriadku (dostatočne odôvodneného záveru), a tiež je evidentné, že nimi použité výrazy (výroky) predstavovali pre trestné stíhanie nevyhnutne potrebné pozitívne tvrdenia o spáchaní trestného činu obvinenými (teda aj sťažovateľkou), samozrejme založené na informáciách získaných z dovedy vykonaného vyšetovania.

94. V zmysle § 176 Trestného poriadku bol vyšetrovateľ okresného riaditeľstva povinný náležite odôvodniť uznesenie o vznesení obvinenia. To znamená, že už v tomto uznesení musel uviesť skutočnosti, ktoré boli vzaté za preukázané, dôkazy, o ktoré sa skutkové zistenia opierajú, úvahy, ktorými sa riadil pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako aj právne úvahy, na podklade ktorých posudzoval za preukázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení Trestného zákona. V žiadnom prípade teda skutočnosti uvedené v uznesení o vznesení obvinenia neznamenia uznanie viny obvinenej – sťažovateľky, ale je tak iba konkretizované dôvodné podozrenie zo spáchania uvedeného trestného činu (pozri tiež rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV.ÚS 312/07 z 18. apríla 2007).

95. Ústavný súd ďalej poznamenáva, že sťažovateľka v ústavnej sťažnosti nijako nedeklarovala ani to, že by inkriminované výroky orgánov činných v trestnom konaní mali nejaký účinok na okolie sťažovateľky, ktorý je potrebné v obdobných veciach zohľadňovať. Orgány činné v predsúdnom konaní sa porušenia prezumpcie nevinoty dopúšťajú prevažne verejnými vyhláseniami vzbudzujúcimi ich presvedčenie o vine obvinenej osoby. V aktuálnej veci o takýto prípad nejde.

96. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať aj na východiská zásady prezumpcie nevinoty, podľa ktorých sa má prezumpciou nevinoty dosiahnuť to, aby osoba obvinená z trestného činu neznášala negatívne dôsledky tohto obvinenia rovnajúce sa následkom súdneho rozhodnutia o vine a aby priebeh vykonávaného dokazovania umožnil sudcovi rozhodnúť nestranne a nezaujate. Z tohto základného účelu prezumpcie nevinoty je potom

možné odvodíť jej stránku hmotnoprávnu, kde ide o pravidlá zakazujúce vyjadrovať sa o obvinenom ako o vinnom pred právoplatným rozhodnutím súdu o jeho vine, a stránku procesnoprávnu, kde ide o pravidlá súdneho dokazovania, ktoré majú byť také, aby súd určil vinu obvineného nestranne a na základe zákona (napr. III. ÚS 22/2013).

97. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že trestná vec sťažovateľky (vyšetrovací spis) bola okresným riaditeľstvom 2. augusta 2019, teda ešte pred „rozhodnutím“ (posúdením) generálnej prokuratúry, odstúpená Krajskému riaditeľstvu Policajného zboru v Bratislave k veci vedenej pod ČVS: KR PZ 143/3-VYS-BA-2018. Vo veci sa tak stal činným iný vyšetrovateľ Policajného zboru ako ten, ktorý mal svojim sporným vyjadrením podľa sťažovateľky porušiť jej garantovanú prezumpciu nevinu. Ústavný súd taktiež zistil, že došlo aj k zmene v osobe prokurátora vykonávajúceho dozor nad dodržiavaním zákonnosti v prípravnom konaní, a teda ako dozorový už v tejto veci nepôsobí ten konkrétny prokurátor okresnej prokuratúry, ktorý vydal napadnuté uznesenie z 25. júla 2019. Aj táto skutočnosť, keď sa ďalšieho prebiehajúceho trestného konania nezúčastňujú osoby ako orgány činné v trestnom konaní, ktorých konanie (postup) bolo eventuálne sťažovateľkou vnímané ako porušujúce zásadu prezumpcie nevinu, podľa názoru ústavného súdu podstatne eliminuje možnosť negatívneho ovplyvnenia nestrannosti prípadne v budúcnosti konajúceho všeobecného súdu.

98. Všetky tieto dosiaľ uvedené okolnosti danej veci viedli ústavný súd k záveru, že zásah generálnej prokuratúry, ktorého sa sťažovateľka v návrhu na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku domáhala v súvislosti s jej presvedčením o porušení prezumpcie nevinu vo vzťahu k jej osobe vyšetrovateľom okresného riaditeľstva a okresnou prokuratúrou, zjavne nebol potrebným.

99. S prihliadnutím na uvedené, najmä na jedinečné okolnosti toho konkrétneho prípadu ústavný súd dospel k záveru, že v danej veci nemohlo dôjsť k porušeniu prezumpcie nevinu sťažovateľky podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru, preto rozhodol, že ústavná sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená, a z tohto dôvodu ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

III.3.3 K namietanému porušeniu čl. 49 a čl. 50 ods. 1 ústavy generálnou prokuratúrou v konaní vedenom pod sp. zn. IV Pz 282/19/1000 a jej prípisom z 20. januára 2020

100. Už zo samotného znenia citovaných čl. 49 a čl. 50 ods. 1 ústavy vyplýva, že postupom generálnej prokuratúry a jej prípisom, ktoré sťažovateľka napadla ústavnou sťažnosťou, k ich porušeniu nemohlo dôjsť.

101. Článok 49 ústavy je ústavnoprávnym zakotvením zásady „*nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*“, z ktorej vyplýva, že za trestný čin možno považovať iba také konanie, ktorého znaky sú popísané v Trestnom zákone v niektorej zo skutkových podstát trestných činov a páchatel'ovi môže byť uložený iba taký trest, ktorý Trestný zákon pre danú skutkovú podstatu dovoľuje uložiť. Porušením tohto ustanovenia ústavy by bolo, keby skutok tak, ako je opísaný v právoplatnom rozhodnutí príslušného orgánu verejnej moci (predovšetkým rozsudku všeobecného súdu vzhľadom na znenie čl. 50 ods. 1 ústavy), nezodpovedal žiadnej zo skutkových podstát uvedených v Trestnom zákone. To, že skutok opísaný v právoplatnom rozhodnutí síce zodpovedá označenej skutkovej podstate trestného činu, no obvinený sa ho nedopustil, resp. ním spáchaný skutok nenapĺňal všetky znaky danej skutkovej podstaty, neznamená porušenie čl. 49 ústavy. V takom prípade by mohlo ísť len o porušenie niektorého z ďalších článkov druhej hlavy siedmeho oddielu ústavy (obdobne pozri napr. II. ÚS 863/2016, III. ÚS 443/2017, III. ÚS 666/2017).

102. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 50 ods. 1 ústavy, k jeho porušeniu by mohlo dôjsť iba za situácie, ak by o vine a treste sťažovateľky za trestný čin nerozhodol súd. Generálna prokuratúra, ale ani orgány činné v trestnom konaní v jeho predsúdnom štádiu jednoznačne nerozhodovali o vine ani o treste sťažovateľky v takom zmysle, ako ho má toto ustanovenie ústavy na mysli. Skutočnosti, s ktorými sťažovateľka porušenie čl. 50 ods. 1 ústavy spájala, boli predmetom posúdenia v časti namietaného porušenia prezumpcie neviny.

103. Je potrebné tiež uviesť, že sťažovateľka neprípustný zásah do garancií zakotvených v čl. 49 a čl. 50 ods. 1 ústavy jednoznačne spája (odvíja) od porušenia prezumpcie nevinny orgánmi činnými v trestnom konaní. Preto ak ústavný súd porušenie čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru nezistil, nemohol v danom prípade konštatovať ani porušenie čl. 49 a čl. 50 ods. 1 ústavy.

104. Opäť teda neostáva iné iba uzavrieť, že medzi postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. IV Pz 282/19/1000 a jej prípisom z 20. januára 2020 na jednej strane a namietaným porušením ustanovení čl. 49 a čl. 50 ods. 1 ústavy neexistuje príčinná súvislosť, preto je ústavná sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti zjavne neopodstatnená a z toho dôvodu bola odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

105. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jej požiadavkami uvedenými v petite ústavnej sťažnosti, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením ústavnej sťažnosti v časti požadovaného vyslovenia porušenia základných práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v tomto prípade nedošlo.

106. S prihliadnutím na výsledok konania ústavný súd nepristúpil v danej veci ani k odstraňovaniu dôvodnej pochybnosti o neexistencii nedostatku zákonom ustanovenej náležitosti ústavnej sťažnosti spočívajúceho v absencii pripojenia spôsobilého (riadneho) splnomocnenia na právne zastúpenie sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ktoré vzhľadom na elektronickú formu jeho predloženia v zmysle príslušných ustanovení [§ 35 ods. 1 písm. b a ods. 2 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov] vykazuje nedostatok vykonania jeho riadnej transformácie z listinnej podoby do podoby elektronického dokumentu prostredníctvom zaručenej konverzie. K odstraňovaniu tejto pochybnosti (vyplývajúcej z informačného systému ústavného súdu) ústavný súd nepristúpil z dôvodu procesnej ekonómie, keďže ani prípadné odstránenie

uvedeného nedostatku by podľa názoru ústavného súdu už nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o tejto ústavnej sťažnosti, než je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

107. Vec bola v súlade s čl. III bodom 1 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 2 schváleného na zasadnutí pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky 1. októbra 2020 z dôvodu neprítomnosti člena prvého senátu Rastislava Kaššáka prejednaná a rozhodnutá prvým senátom ústavného súdu v zložení Jana Baricová – predsedníčka senátu a sudkyňa spravodajkyňa, Ivan Fiačan a Miloš Maďar – členovia senátu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. novembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu